

WP243 PIELIKUMS — BIEŽĀK UZDOTIE JAUTĀJUMI

Šā pielikuma mērķis ir vienkāršā un viegli lasāmā formātā atbildēt uz dažiem būtiskākajiem jautājumiem, kas organizācijām var rasties par jaunajām prasībām iecelt DAS saskaņā ar VDAR.

DAS iecelšana (37. pants)

---

1 Kādām organizācijām ir obligāti jāieceļ DAS? (37. panta 1. punkts)

VDAR ir paredzēts iecelt DAS trīs konkrētos gadījumos:

- ja apstrādi veic publiska iestāde vai struktūra (neatkarīgi no tā, kādi dati tiek apstrādāti);
- ja pārziņa vai apstrādātāja pamatdarbība sastāv no apstrādes darbībām, kurām nepieciešama regulāra un sistemātiska datu subjektu novērošana plašā mērogā; kā arī
- ja pārziņa vai apstrādātāja pamatdarbības ietver īpašo kategoriju datu vai personas datu par sodāmību un pārkāpumiem apstrādi plašā mērogā.

Jāņem vērā, ka Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos var būt noteikta prasība iecelt DAS arī citās situācijās. Visbeidzot, gadījumos, kad VDAR īpaši neparedz DAS iecelšanu, organizācijas dažkārt uzskata par lietderīgu brīvprātīgā kārtā iecelt DAS. Ar 29. pantu izveidotā datu aizsardzības darba grupa ("WP29") mudina šādus brīvprātīgus centienus.

Sīkāk skatīt Pamatnostādņu 2.1. iedaļā.

2 Ko nozīmē jēdziens "pamatdarbības"? (37. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkts)

Par "pamatdarbību" var uzskatīt galvenās darbības, ko veic, lai sasniegtu pārziņa vai apstrādātāja mērķus. Tās ietver arī tādas darbības, kurās neietilpst darbības, kur datu apstrāde veido neatņemamu pārziņa vai apstrādātāja darbības daļu. Piemēram, veselības datu, piemēram, pacienta slimības vēstures, apstrāde uzskatāma par vienu no slimnīcas pamatdarbībām, un tāpēc slimnīcām ir jāieceļ DAS.

No otras puses, visas organizācijas veic noteiktas atbalsta darbības, piemēram, maksā saviem darbiniekiem vai veic standarta IT atbalsta darbības. Tās ir organizācijas pamatdarbības vai pamata uzņēmējdarbības veikšanai nepieciešamās atbalsta funkcijas. Lai arī šīs darbības ir nepieciešamas vai būtiskas, tās parasti uzskata par papildfunkcijām, nevis par pamatdarbību.

Sīkāk skatīt Pamatnostādņu 2.1.2. iedaļā.

3 Ko nozīmē jēdziens "plašā mērogā"? (37. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkts)

VDAR nav definēts, ko nozīmē "plašā mērogā". WP29 iesaka, ka jo īpaši ir jāņem vērā turpmākie faktori, nosakot, vai apstrādi veic plašā mērogā:

- iesaistīto datu subjektu skaits — vai nu kā konkrēts skaitlis vai kā attiecīgo iedzīvotāju daļa;
- datu apjoms un/vai dažādo apstrādāto datu objektu klāsts;
- datu apstrādes darbības ilgums vai pastāvīgums;
- apstrādes darbības ģeogrāfiskais tvērums.

Plaša mēroga apstrādes piemēri ir:

- pacientu datu apstrāde slimnīcas ierastās darbības ietvaros;
- indivīdu, kuri izmanto sabiedriskā transporta sistēmu, ceļošanas datu apstrāde (piem., izsekojot transporta kartes);
- starptautiskas ātrās ēdināšanas restorānu ķēdes klientu ģeolokācijas datu apstrāde reāllaikā statistikas nolūkiem, ko veic šādu darbību veikšanā specializējies apstrādātājs;
- klientu datu apstrāde apdrošināšanas uzņēmuma vai bankas ierastās darbības ietvaros;
- personas datu apstrāde paradumorientētai reklāmai, ko veic meklētājprogramma;
- datu (satura, plūsmas, atrašanās vietas) apstrāde, ko veic telefona vai interneta pakalpojumu sniedzēji.

Piemēri apstrādei, kas nav plaša mēroga apstrāde:

- individuāla ārsta pacientu datu apstrāde;
- individuāla advokāta veikta personas datu par sodāmību un pārkāpumiem apstrāde.

Sīkāk skatīt Pamatnostādņu 2.1.3. iedaļā.

4 Ko nozīmē jēdziens “regulāra un sistemātiska novērošana”? (37. panta 1. punkta b) apakšpunkts)

Regulāras un sistemātiskas datu subjektu novērošanas jēdziens VDAR nav definēts, taču tas nepārprotami ietver visa veida izsekošanu un profilēšanu internetā, tostarp paradumorientētas reklāmas mērķiem. Taču novērošanas jēdziens neaprobežojas ar tiešsaistes vidi.

WP29 skaidro apzīmētāju “regulārs” kā vienu vai vairākus no turpmāk uzskaitītā:

- pastāvīgs vai notiekošs ar noteiktu intervālu noteiktā laikposmā;
- atkārtojas vai tiek atkārtots fiksētā laikā;
- nepārtraukti vai periodiski notiekošs.

WP29 skaidro apzīmētāju “sistemātisks” kā vienu vai vairākus no turpmāk uzskaitītā:

- notiekošs atbilstoši sistēmai;
- iepriekš noteikts, organizēts vai metodisks;
- notiek datu vākšanas vispārējā plāna ietvaros;
- īstenots stratēģijas ietvaros.

Piemēri: telekomunikāciju tīkla darbība; telekomunikācijas pakalpojumu sniegšana; atkārtoti individualizēti e-pasti; profilēšana un vērtēšana riska novērtējuma mērķiem (piem., kredīspējas novērtēšanas, apdrošināšanas prēmijas noteikšanas, krāpšanas novēršanas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas mērķiem); atrašanās vietas izsekošana, ko īsteno, piemēram, mobilās lietotnes; lojalitātes programmas; paradumorientēta reklāma; labsajūtas, fiziskās sagatavotības un veselības datu novērošana ar valkājamu ierīču starpniecību; slēgta tīkla televīzijas kameras; savienotās ierīces, piem., viedskaitītāji, viedauto, mājokļu automatizācija utt.

Sīkāk skatīt Pamatnostādņu 2.1.4. iedaļā.

5 Vai organizācijas var kopīgi iecelt DAS? Ja tā, ar kādiem nosacījumiem? (37. panta 2. un 3. punkts)

VDAR paredz, ka uzņēmumu grupa var iecelt vienu DAS ar noteikumu, ka *“katrs uzņēmums var viegli sazināties ar datu aizsardzības speciālistu”*. Sasniedzamības jēdziens attiecas uz DAS kā kontaktpunkta uzdevumiem attiecībā uz datu subjektiem, uzraudzības iestādēm un arī organizācijas iekšienē. Lai nodrošinātu, ka iekšējais vai ārējais DAS ir sasniedzams, ir svarīgi pārliecināties, ka ir pieejama viņu kontaktinformācija saskaņā ar VDAR. DAS ir jābūt tādām statusam, lai efektīvi sazinātos ar datu subjektiem un sadarbotos ar attiecīgajām uzraudzības iestādēm. Tas nozīmē, ka šai saziņai ir jānotiek tajā valodā vai valodās, ko izmanto attiecīgās uzraudzības iestādes un datu subjekti. DAS personiskā sasniedzamība (fiziski tajās pašās telpās kā darbinieks, ar pa informatīvu tālruni vai izmantojot citus drošus saziņas līdzekļus) ir būtiska, lai nodrošinātu, ka datu subjekti spēj sazināties ar DAS.

Ītāk skatīt Pamatnostādņu 2.3. iedaļā.

6 Vai ir iespējams iecelt ārējo DAS (37. panta 6. punkts)?

Jā. Saskaņā ar VDAR 37. panta 6. punktu DAS var būt pārziņa vai apstrādātāja darbinieks (uzņēmuma DAS), vai viņš var veikt uzdevumus uz pakalpojumu līguma pamata. Tas nozīmē, ka DAS var būt ārējs, un šajā gadījumā viņa/viņas funkcijas var būt balstītas uz pakalpojumu līgumu, kas noslēgts ar individu vai organizāciju.

Ja DAS ir ārējs, visas 37.–39. panta prasības ir piemērojamas šādam DAS. Kā norādīts pamatnostādņēs, ja DAS funkciju pilda ārējs pakalpojumu sniedzējs, šai organizācijā strādājošo personu grupa var efektīvi veikt DAS uzdevumus kā komanda ieceltas galvenās kontaktpersonas un klienta “atbildīgās personas” uzraudzībā. Šādā gadījumā ir svarīgi, lai visi ārējās organizācijas dalībnieki, kuri veic DAS funkcijas, atbilstu visām attiecīgajām VDAR prasībām.

Juridiskās skaidrības un labas organizācijas labad, pamatnostādnes iesaka pakalpojumu līgumā skaidri noteikt pienākumus ārējā DAS komandā un iecelt vienu personu kā galveno kontaktpersonu un par klientu “atbildīgo” personu.

Ītāk skatīt Pamatnostādņu 2.3., 2.4., 3.5 iedaļā.

7 Kāda ir profesionālā kvalifikācija, kādai ir jābūt DAS (37. panta 5. punkts)?

VDAR paredz, ka DAS *“ieceļ, pamatojoties uz viņa profesionālo kvalifikāciju, jo īpaši speciālām zināšanām datu aizsardzības tiesību un prakses jomā un spēju pildīt 39. pantā minētos uzdevumus”*.

Nepieciešamais speciālo zināšanu līmenis būtu jānosaka saskaņā ar veiktajām datu apstrādes darbībām un aizsardzību, kas nepieciešama apstrādātajiem personas datiem. Piemēram, ja datu apstrādes darbība ir īpaši sarežģīta vai ir iesaistīts liels sensitīvu datu apjoms, DAS var būt nepieciešama lielāka specializācijas un atbalsta pakāpe.

Nepieciešamās prasmes un specializācija ietver turpmāko:

- valsts un Eiropas datu aizsardzības regulējuma un prakses pārzināšana, tostarp padziļināta VDAR izpratne;
- izpratne par veiktajām apstrādes darbībām;
- izpratne par informācijas tehnoloģijām un datu drošību;
- zināšanas par uzņēmējdarbības nozari un organizāciju;
- spēja sekmēt datu aizsardzības kultūru organizācijā.

Sīkāk skatīt Pamatnostādņu 2.4. iedaļā.

DAS statuss (38. pants)

---

8 Kādi ir līdzekļi, kas jāsniedz DAS, lai veiktu viņa/viņas uzdevumus?

VDAR 38. panta 2. punktā ir paredzēts, ka organizācijai ir jāatbalsta savs DAS *“nodrošinot resursus, kas nepieciešami, lai veiktu minētos uzdevumus, un nodrošinot piekļuvi personas datiem un apstrādes darbībām, un lai viņš uzturētu speciālās zināšanas”*.

Atkarībā no apstrādes darbību veida un organizācijas darbībām un apmēra DAS ir jāsniedz šādi līdzekļi:

- aktīvs augstākā līmeņa vadības atbalsts DAS funkciju veikšanai;
- pietiekams laiks DAS pienākumu veikšanai;
- pietiekams atbalsts finanšu resursu, infrastruktūras (telpas, iekārtas un aprīkojums) un personāla ziņā;
- oficiāla paziņošana visam personālam par DAS iecelšanu;
- piekļuve citiem pakalpojumiem organizācijā tā, lai DAS var saņemt būtisku atbalstu, ievadi vai informāciju no šiem citiem pakalpojumiem;
- pastāvīga apmācība.

Sīkāk skatīt Pamatnostādņu 3.2. iedaļā.

9 Kādi ir drošības pasākumi, kas ļauj DAS veikt savus pienākumus neatkarīgā veidā (38. gada 3. punkts)?

Pastāv vairāki drošības pasākumi, kas ļauj DAS rīkoties neatkarīgi, kā paredzēts 97. apsvērumā.

- Nav norāžu no pārziņiem vai apstrādātājiem attiecībā uz DAS pienākumu izpildi
- Pārzinis par DAS pienākumu izpildi nevar atbrīvot no amata vai uzlikt sodu
- Nedrīkst būt interešu konflikts ar citiem uzdevumiem un pienākumiem

Sīkāk skatīt Pamatnostādņu 3.3.–3.5. iedaļā.

10 Kādi ir DAS “citi uzdevumi un pienākumi”, kuru rezultātā var rasties interešu konflikts (38. panta 6. punkts)?

DAS nedrīkst organizācijā ieņemt tādu amatu, kas liek viņam vai viņai noteikt personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus. Tā kā katrā organizācijā ir specifiska organizatoriskā struktūra, tas ir jānosaka katrā atsevišķā gadījumā.

Līdzšinējā pieredze liecina, ka konfliktējoši amati var būt augstākās vadības amati (piemēram, izpilddirektors, darbības direktors, finanšu direktors, medicīniskais direktors, mārketinga daļas vadītājs, cilvēkresursu daļas vadītājs vai IT departamenta vadītājs), taču arī citi amati zemākā organizatoriskā līmenī, ja šādi amati vai lomas ietver apstrādes nolūku un līdzekļu noteikšanu.

Sīkāk skatīt Pamatnostādņu 3.5. iedaļā.

DAS uzdevumi (39. pants)

---

11 Ko ietver jēdziens “uzraudzīt atbilstību” VDAR (39. panta 1. punkta b) apakšpunkts)?

Atbilstības uzraudzības pienākumu ietvaros DAS var:

- apkopot informāciju, lai identificētu apstrādes darbības,
- analizēt un pārbaudīt apstrādes darbu atbilstību, un
- sniegt informāciju, padomus un ieteikumus pārzinim vai apstrādātājam.

Sīkāk skatīt Pamatnostādņu 4.1. iedaļā.

12 Vai DAS ir personiski atbildīgs par neatbilstību VDAR?

Nē, DAS nav personīgi atbildīgi par neatbilstību VDAR. VDAR ir skaidri noteikts, ka tieši pārzinim vai apstrādātājam ir jānodrošina un jāspēj parādīt, ka apstrāde ir veikta saskaņā ar šo regulu (24. panta 1. punkts). Datu aizsardzības prasību ievērošana ir pārziņa vai apstrādātāja pienākums.

13 Kāda ir DAS loma attiecībā uz datu aizsardzības ietekmes novērtējumu (37. panta 1. punkta c) apakšpunkts) un apstrādes darbību uzskaiti (30. pants)?

Ciktāl tas attiecas uz datu aizsardzības ietekmes novērtējumu, pārzinim vai apstrādātājam ir jākonsultējas ar DAS par šādiem jautājumiem, taču ne tikai:

- vai ir jāveic DAIN;
- kāda metodika jāievēro, veicot DAIN;
- vai jāveic DAIN iekšēji, vai arī jāizmanto ārpalpojumi;
- kādi drošības pasākumi (tostarp tehniski un organizatoriski pasākumi) jāpiemēro, lai mazinātu datu subjektu tiesību un interešu aizskaršanas riskus;
- vai datu aizsardzības ietekmes novērtējums ir veikts pareizi un vai tā secinājumi (vai var veikt apstrādi un kādi drošības pasākumi ir jāievēro) atbilst VDAR.

Sīkāk skatīt Pamatnostādņu 4.2. iedaļā.

Ciktāl tas attiecas uz apstrādes darbību uzskaiti, tieši pārzinim vai apstrādātājam, nevis DAS, ir jāveic apstrādes darbību uzskaitē. Taču nekas neliedz pārzinim vai apstrādātājam uzdot DAS uzdevumu veikt apstrādes darbību uzskaiti pārziņa uzraudzībā. Šāda uzskaitē ir uzskatāma par vienu no rīkiem, kas ļauj DAS īstenot atbilstības uzraudzības uzdevumus, informēt un konsultēt pārzini vai apstrādātāju.

Sīkāk skatīt Pamatnostādņu 4.4. iedaļā.